

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה מסכת כתובות דף פ"ח Of
Some of the topics we will learn about include.

The case of
אין מחייבין אותו למכור את ביתו ואת כלי תשמישו
In which one is eligible for מתנת עניים without selling his belongings

The Halachah that a יתומה קטנה can extract נכסים from
the יורשים, when she matures

The Machlokes if a יתומה נערה that got married and a בוגרת
are entitled to עישור נכסים.

The Machlokes of שמין באב, if we consider the father's
nature, whether he was generous or frugal, in providing
the יתומה with a נדוניה

A

אין מחייבין אותו למכור את ביתו ואת כלי תשמישו

In which one is eligible for מתנת עניים without selling his belongings

יתומה קטנה
can extract עישור נכסים
from the יורשים
when she matures

The Machlokes if
יתומה נערה
that got married
and a בוגרת
are entitled to
עישור נכסים

The Machlokes of
שמין באב

B Some of the terms and concepts we will learn about include

מתנת עניים

The Torah entitles several benefits for the poor people. This includes;

לקט, collecting crops which were dropped by the owner;
שכחה, collecting crops which were forgotten by the owner;
פאה, collecting crops from the edge of the owner's field;

אין לו מאתיים זוז

יש לו מתנת עניים

One who is poor to the extent that he does NOT possess 200 Zuz, he IS eligible for מתנת עניים

However,

יש לו מאתיים זוז

אין לו מתנת עניים

If he possesses 200 Zuz, he is NOT eligible for מתנת עניים.

נדוניה בחיי האב

לא יפחות לה מחמישים זוז

While the father is alive he is required to provide his daughter with a minimum נדוניה of 50 Zuz.

נדוניה לאחר מיתת האב

בת הניזונה מן האחין

נוטלת עישור נכסים

When the father is NOT alive, a יתומה who is supported through her brothers is entitled to a larger נדוניה, equal to one-tenth of the father's estate.

B

מתנת עניים

יש לו

מאתים זוז

אין לו

מתנת עניים

אין לו

מאתים זוז

יש לו

מתנת עניים

נדוניה
לאחר מיתת האב

בת הניזונה
מן האחין
נוטלת
עישור נכסים

נדוניה
בחיי האב

לא יפחות
לה
מחמישים
זוז

1 So let's review ...

The Gemara continues discussing the topic of צדקה.

רח"ק says רבי יהושע בן קרחה
 כל המעלים עיניו מן הצדקה
 כאילו עובד עבודה זרה
 Someone who ignores those who solicit צדקה is considered like an idol worshiper, because there is a גזירה שוה of the words בליעל
 The Pasuk regarding צדקה states;
 השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל
 And the Pasuk regarding עבודה זרה states
 יצאו אנשים בני בליעל

מה להלן עבודה זרה
 אף כאן עבודה זרה

1 צדקה

says רבי יהושע בן קרחה

**כל המעלים עיניו מן הצדקה
 כאילו עובד עבודה זרה**

צדקה

אצ"ה ל"ה

עבודה זרה

ישאו אנשים בני בליעל

השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל

*מה לאלן עבודה זרה
 אף כאן עבודה זרה*

2 The Gemara cites a Mishnah in פאה מסכת regarding מתנת עניים

אין לו מאתים זוז יש לו מתנת עניים
 If one does NOT own 200 Zuz, he is considered poor in that he is eligible for מתנת עניים

יש לו מאתים זוז אין לו מתנת עניים
 If he owns 200 Zuz, he is not eligible for מתנת עניים.

The Mishnah continues;
 אין מחייבין אותו למכור את ביתו ואת כלי תשמישו
 However he is NOT required to sell his home or belongings to evaluate the 200 Zuz. The limit of 200 Zuz refers only to money that is liquid.

However, the Gemara cites a Braisa which seems to contradict the Mishnah. It states;
 היה משתמש בכלי כסף
 היה משתמש בכלי זהב ישתמש בכלי כסף
 בכ"י כסף ישתמש בכלי נחושת
 If he was accustomed to gold utensils, he exchanges them for silver utensils; and if he was accustomed to silver utensils, he exchanges them for copper utensils, to evaluate the 200 Zuz.

2 מתנת עניים

מל"ה-ס"א:

אין לו מאתים זוז
 יש לו מתנת עניים

יש לו מאתים זוז
 אין לו מתנת עניים

בר"מ:

היה משתמש בכלי זהב
 ישתמש בכלי כסף

בכלי כסף
 ישתמש בכלי נחושת

מל"ה-ס"א:

אין מחייבין אותו
 למכור את ביתו
 ואת כלי תשמישו

4 The Gemara gives two explanations

1.
 The Mishnah rules that one is not required to sell his PERSONAL belongings. However, the Braisa rules that one IS required to sell a מחרישה דכספא
 A silver plow, which is NOT for personal usage

4

בר"מ:

**One is required to sell
 מחרישה דכספא
 which is not for
 Personal usage**

מל"ה-ס"א:

**One is not required
 to sell
 his personal
 belongings**

3

2.

כאן קודם שיבא לידי גיבוי
When he initially did NOT own 200 Zuz besides his belongings, he is entitled to מתנת עניים without selling his belongings. However,
כאן לאחר שיבא לידי גיבוי
When he initially did own 200 Zuz and collected מתנת עניים illegitimately, Bais Din extracts the total amount to be returned to the עניים. And if he does NOT have the money, Bais Din sells his belongings to recover the total amount.
=====

3

2

בריייתא:
כאן לאחר שיבא לידי גיבוי
He initially did own 200 Zuz and collected מתנת עניים illegitimately

מלפני-סאה:
כאן קודם שיבא לידי גיבוי
He initially did NOT own 200 Zuz besides his belongings

4

Zug Di Mishnah:

יתומה שהשיאתה אמה או אחיה מדעתה וכתבו לה במאה או בחמשים זוז יכולה היא משתגדיל להוציא מידן מה שראוי להנתן לה
In a case of a יתומה קטנה, an orphaned girl, a minor, who was married through her mother or brother with her consent; in which they included a small נדוניה of 100 or 50 Zuz;
She is entitled to extract the suitable נכסים of דדוניה one-tenth of her father's estate, when she matures. As Rashi explains; her consent does NOT absolve them from the complete נדוניה, because,
אין מחילתה מחילה
A minor's consent is not Halachically binding.

The Gemara cites the following related Braisa
הבנות בין בגרו עד שלא נישאו ובין נישאו עד שלא בגרו
In a case of a בוגרת נערה, who became a בוגרת, twelve years and six months, but did NOT yet marry;
OR,
She married, but did NOT yet become a בוגרת;
איבדו מזונותיהן ולא איבדו פרנסתן
דברי רבי
Rebbe says they lose their מזונות, their support, because, as Rashi explains, the Kesubah specifies עד דתבגרו או עד דתלקחון לגוברן
She only receives support while she is a נערה and did NOT marry.
However they are both still eligible for the נדוניה of עישור נכסים.

עישור נכסים רבי שמעון בן אלעזר disagrees and says
אף איבדו פרנסתן
They both also lose the נכסים.

4

מלפני:
יתומה שהשיאתה אמה או אחיה מדעתה וכתבו לה במאה או בחמשים זוז יכולה היא משתגדיל להוציא מידן מה שראוי להנתן לה
Her consent does NOT absolve them from the complete נדוניה, because, אין מחילתה מחילה

בריייתא:
הבנות בין בגרו - עד שלא נישאו ובין נישאו - עד שלא בגרו
Because the Kesubah specifies עד דתבגרו או עד דתלקחון לגוברן

איבדו מזונותיהן ולא איבדו פרנסתן

5 The Gemara at first understood the Machlokes as follows; as Rashi explains:
 רבי holds that a בוגרת does NOT lose her עישור נכסים, because תיקנו נדוניא לבוגרת
 And a נערה שנשאת does NOT lose her עישור נכסים, because Rebbe holds that her consent to get married based on the lesser Kesubah does not constitute a מחילה of her right to the עישור נכסים.
 רבי שמעון בן אלעזר holds a בוגרת DOES lose her עישור נכסים, because לא תיקנו נדוניא לבוגרת
 The Chachamim did NOT initiate עישור נכסים for a בוגרת.
 And a נערה שנשאת loses her עישור נכסים, because her consent to get married based on the lesser Kesubah constitutes a מחילה of her right to the עישור נכסים.

5 The Gemara at first understood the Machlokes as follows:

<p>רבי שמעון בן אלעזר</p> <p>↓</p> <p>בוגרת does lose her עישור נכסים</p> <p>↓</p> <p>לא תיקנו נדוניא לבוגרת</p> <p>↓</p> <p>נערה שנשאת does lose her עישור נכסים <i>Her consent to the lesser Kesubah constitutes a מחילה of her right to the עישור נכסים</i></p>	<p>רבי</p> <p>↓</p> <p>בוגרת does not lose her עישור נכסים</p> <p>↓</p> <p>תיקנו נדוניא לבוגרת</p> <p>↓</p> <p>נערה שנשאת does not lose her עישור נכסים <i>Her consent to the lesser Kesubah does not constitute a מחילה of her right to the עישור נכסים</i></p>
---	---

6 However, the Gemara rejects this understanding regarding נערה שנשאת, because our Mishnah says that ONLY a יתומה קטנה retains her right to her עישור נכסים because, אין מחילתה מחילה
 Which implies that a נערה שנשאת does lose her עישור נכסים because, מחילתה מחילה
 Her consent to get married based on the lesser Kesubah DOES constitute a מחילה of her right to the עישור נכסים; and since she's a גדולה it IS Halachically valid.
 The משנה, redacted by Rebbe, contradicts Rebbe's opinion in the Braisa that a נערה שנשאת does NOT lose her עישור נכסים?

6 The Gemara rejects this understanding...

<p>Our Mishnah says יתומה קטנה retains her right to her עישור נכסים</p> <p>↓</p> <p>Because אין מחילתה מחילה</p>	<p>Which implies a נערה שנשאת does lose her עישור נכסים</p> <p>↓</p> <p>Because מחילתה מחילה</p>
---	--

The משנה, redacted by Rebbe, contradicts Rebbe's opinion in the Braisa?

7 Therefore, the Gemara reconciles the Mishnah with the Braisa as follows;

הא דמחאי

הא דלא מחאי

Rebbe in the Braisa rules that a נערה שנשאת does NOT lose the עישור נכסים, because it is speaking of where she protested at the time of the marriage, and explicitly said that she is not relinquishing her right to the עישור נכסים. Whereas Rebbe in the Mishnah implies that a נערה שנשאת DOES lose the עישור נכסים, because it is speaking of where she did NOT protest.

Another case of a נערה שנשאת who does NOT lose her עישור נכסים is taught by Rebbe in another Braisa;

בת הניזונת מן האחין

When a יתומה גדולה is supported by the יורשים;

משום דקמיתזנא מינייהו

שתקה

ולא מחלה

Since they support her, she is compelled to refrain from protesting, but she is not מוחל

7 The Gemara reconciles the Mishnah with the Braisa as follows;

מלוי נכסי:
רבי

הא
דלא מחאי

נזיבה לאלא
DOES lose the
עישור נכסים

בריייתא:
רבי

הא
דמחאי

נזיבה לאלא
does NOT lose the
עישור נכסים

Another case of נזיבה לאלא who does NOT lose עישור נכסים is taught by Rebbe in another Braisa;

בת הניזונת מן האחין

משום דקמיתזנא מינייהו
שתקה ולא מחלה

8 Therefore, we must explain the Machlokes in the Braisa regarding נערה שנשאת as we did regarding בוגרת;

Rebbe holds

תיקנו נדוניא לבוגרת

AND

תיקנו נדוניא לנערה שנשאת

And

Rebbe holds רבי שמעון בן אלעזר

לא תיקנו נדוניא לבוגרת

AND

לא תיקנו נדוניא לנערה שנשאת

=====

8 Therefore, we must explain the Machlokes in the Braisa regarding נערה שנשאת as we did regarding בוגרת;

רבי שמעון בן אלעזר

לא תיקנו
נדוניא לבוגרת

לא תיקנו נדוניא
לנערה שנשאת

רבי

תיקנו
נדוניא לבוגרת

תיקנו נדוניא
לנערה שנשאת

9 The Mishnah continues

רבי יהודה אומר
אם השיא את הבת הראשונה
ינתן לשניה כדרך שנתן לראשונה
רבי יהודה says when the father had married-off his older
daughter while he was alive, the younger daughter is
entitled to the same נדוניה amount as that of the older
daughter.

As the Gemara explains רבי יהודה holds
שמין באב
דאזלין בטר אומדנא
We consider the father's nature, whether he was
generous or frugal, because Bais Din considers the intent
of אדם בני אדם, people in general. Therefore,
לא שגא השיאה
ולא שגא לא השיאה
There is NO difference whether he had already married-
off an older daughter, or he did NOT, in all cases we go
according to his nature.

וחכ"א פעמים שאדם עני והעשיר
או עשיר והעני
לא שמיין את הנכסים ונותנין לה
The Chachamim disagree and say we do NOT give her
the same נדוניה amount as that of the older daughter
Because the father may have been poor, but
subsequently became rich;
OR, he may have been rich but subsequently became
poor, in which he would have given a different
amount.
Therefore we evaluate his assets, and give her the
required נכסים of נדוניה.

As the Gemara explains the Chachamim hold
אין שמין באב
לא אזלין בטר אומדנא
We do NOT consider the father's nature, because Bais
Din does NOT consider the intent of אדם בני אדם, people in
general
Here too,
לא שגא השיאה
ולא שגא לא השיאה
There is NO difference whether he had already married-
off an older daughter, or he did NOT, in all cases we go
according to עישור נכסים.

9

משנה

<p>והכמים אומרים פעמים שאדם עני והעשיר או עשיר והעני</p> <p style="color: red; font-size: 1.5em;">▼</p> <p>אלא שמין את הנכסים ונותנין לה</p> <p style="color: red; font-size: 1.5em;">▼</p> <p>אין שמין באב לא אזלין בטר אומדנא</p> <p style="color: red; font-size: 1.5em;">▼</p> <p><i>Rather she gets עלוי נכסים</i></p>	<p>רבי יהודה אומר אם השיא את הבת הראשונה</p> <p style="color: red; font-size: 1.5em;">▼</p> <p>ינתן לשניה כדרך שנתן לראשונה</p> <p style="color: red; font-size: 1.5em;">▼</p> <p>שמין באב דאזלין בטר אומדנא</p>
---	--